

Udvikling i indlæggelsesvarighed for somatiske indlæggelser

Af Bodil Helbech Hansen, bhh@kl.dk

Formålet med dette analysenotat er at undersøge udviklingen i varigheden af indlæggelser i det somatiske sygehusvæsen fra 2008-2016. Dels undersøges den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed og dels undersøges fordelingen af hhv. korte og lange indlæggelser.

Dato: 21. august 2017

Sags ID: SAG-2017-02210
Dok. ID: 2395725

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 7

Analysens hovedkonklusioner

- Patienter i det somatiske sygehusvæsen er indlagt i kortere tid ad gangen end tidligere, men lidt oftere flere gange. Den gennemsnitlige indlæggelsestid er faldet med 21 pct. på otte år (2008-2016).
- Faldet i den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed dækker bl.a. over en markant stigning i antallet af ultrakorte "sammedagsudskrivninger" (36 pct. stigning) og et fald i antallet af lange indlæggelser af over en uges varighed (22 pct. fald).
- De helt korte "sammedagsudskrivninger" udgjorde i 2008 23 pct. af alle indlæggelser, mens det i 2016 gjaldt 30 pct. af alle indlæggelser.
- Siden 2014 er antallet af korte sammedagsudskrivninger stagneret, mens antallet af lange indlæggelser af over en uges varighed er faldende i hele perioden 2008-2016.
- Faldet i antallet af indlæggelser af over en uges varighed påvirker isoleret set den gennemsnitlige indlæggelsestid mere end stigningen i antallet af sammedagsudskrivninger.
- Medicinske indlæggelser er 1-2 dage længere end kirurgiske indlæggelser. Varigheden af både medicinske og kirurgiske indlæggelser er faldet fra 2008 til 2016.

1 Baggrund og indledning

Baggrunden for analysen er at undersøge, hvad den faldende indlæggelsesvarighed i det somatiske sygehusvæsen dækker over. Er alle indlæggelser blevet kortere, eller er der sket en forskydning i brugen af hhv. meget korte og meget lange indlæggelser?

2 Metode og data

Analysen tager udgangspunkt i data fra Landspatientregisteret indberettet fra somatiske afdelinger. Data er stillet til rådighed af Sundhedsdatastyrelsen og bearbejdet i Danmarks Statistiks forskermiljø.

Indlæggelser er defineret som tidsmæssigt sammenhængende indlæggelsesforløb, dvs. på hinanden følgende indlæggelser med under 4 timer imellem, betragtes som en del af samme indlæggelsesforløb. Indlæggelsesvarigheden opgøres kun for afsluttede indlæggelser, og inddelingen i årstal er foretaget ud fra udskrivningsåret.

Indlæggelsesvarigheden defineres som antallet af dage fra indskrivning til udskrivning i et samlet indlæggelsesforløb. Typisk opgøres indlæggelser med indskrivning og udskrivning samme dag som havende en varighed på 1 dag (og ikke 0). Dvs. varigheden af hhv. indlæggelser, som afsluttet samme dag eller dagen efter indskrivning, bliver den samme, nemlig 1 dag. I denne analyse adskilles de to typer indlæggelser, da netop fordelingen af indlæggelser med forskellig varighed er i fokus. Det er dermed muligt at se fordelingen af "sammedagsudskrivninger" i forhold til 1-dagsindlæggelser.

Dato: 21. august 2017

Sags ID: SAG-2017-02210
Dok. ID: 2395725

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 7

3 Resultater

3.1 Indlæggelsesvarighed for alle indlæggelser

Den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed for somatiske indlæggelser er blevet omkring 1 dag kortere fra 2008 til 2016 jf. figur 3.1. Den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed beregnes på to måder: Dels hvor indlæggelser med ind- og udskrivning samme dag tæller som 0 dage, og dels hvor de tæller som 1 dag jf. den nationale definition. Indlæggelsesvarigheden faldet med hhv. 23 pct. og 21 pct. med de to definitioner.

Dato: 21. august 2017

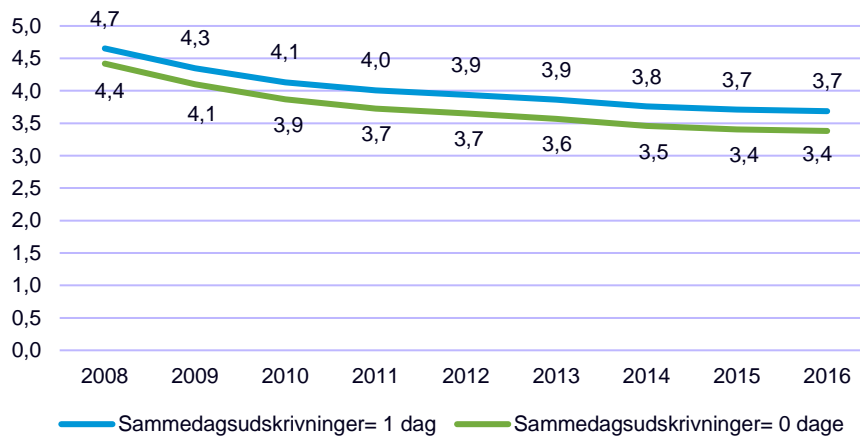
Sags ID: SAG-2017-02210
Dok. ID: 2395725

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 7

Figur 3.1: Udvikling i gennemsnitlig varighed af somatiske indlæggelser 2008-2016

Note: Alle indlæggelser i det somatiske sygehusvæsen uanset diagnose og alder. Afgrænset på udskrivningsdatoens årstal. En indlæggelse, som afsluttes samme dag som indskrivningen, tælles som hhv. 0 eller 1 dag. Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

I samme periode er antallet af indlæggelser pr. patient steget lidt i perioden jf. tabel 3.2. Andelen af patienter, som bliver indlagt igen inden for et halvt eller et helt år er også steget. Dvs. patienterne er generelt indlagt i kortere tid ad gangen, men flere gange. Der er dog tale om små stigninger, og tendensen de seneste år er faldende.

Tabel 3.2: Udvikling i antal indlæggelser pr. patient 2008-2016

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Gennemsnitligt antal indlæggelser pr. indlagte patient i løbet af året	1,54	1,55	1,56	1,57	1,58	1,58	1,59	1,58	1,57
Andel indlagte patienter med mindst 2 indlæggelser i samme kalenderår (pct.)	27,7	28,3	28,4	28,7	29,1	29,1	29,3	29,0	28,9
Andel af alle indlæggelser efterfulgt af en ny indlæggelse inden for 1 år efter udskrivning (pct.)	47,7	48,1	48,3	48,7	49,0	49,2	49,4	48,7	
Andel af alle indlæggelser efterfulgt af en ny indlæggelse inden for ½ år efter udskrivning (pct.)	38,5	38,9	39,3	39,7	40,0	40,1	40,4	39,9	

Note: Årstal refererer til alle indlagte patienter/indlæggelser afsluttet i det givne kalenderår (uanset diagnose og alder).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Den gennemsnitlige indlæggelsestid beregnes typisk på den måde, at sammedagsudskrivinger tildeles varigheden 1 dag ligesom indlæggelser med én overnatning. I det følgende anvendes dog en skelnen mellem de to typer indlæggelser for at kunne følge flere nuancer i udviklingen.

Faldet i den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed dækker over en markant stigning i antallet af sammedagsudskrivinger, en mindre stigning i antallet af endagsindlæggelser og et fald i især antallet af indlæggelser af over en uges varighed jf. figur 3.3.

Dato: 21. august 2017

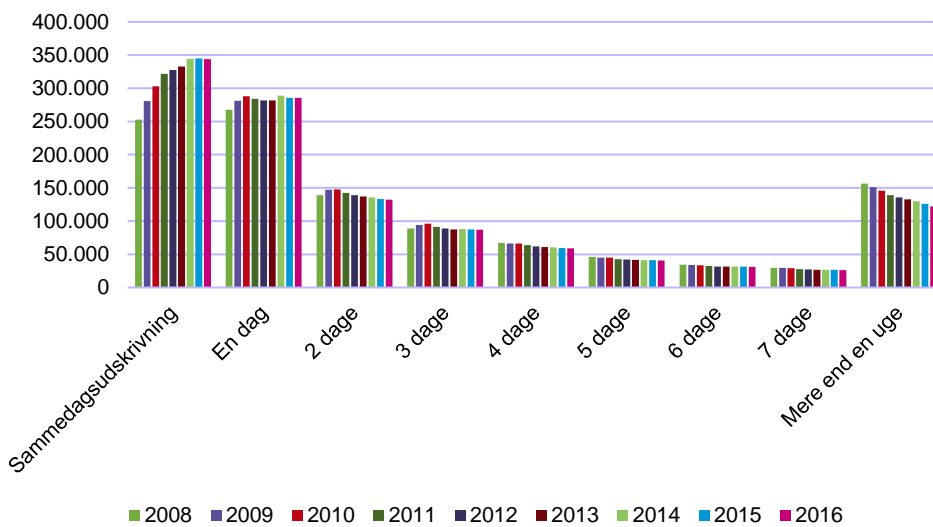
Sags ID: SAG-2017-02210
Dok. ID: 2395725

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 7

Figur 3.3: Udvikling i antal indlæggelser fordelt efter deres varighed 2008-2016

Note: Antal indlæggelser afsluttet i de enkelte år fordelt efter indlæggelsens varighed (uanset diagnose og alder).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

I perioden 2008 til 2016 er der sket en stigning på 36 pct. i antallet sammedagsudskrivinger og en stigning på 7 pct. i antallet af endagsindlæggelser. Omvendt er der sket et fald i antallet af indlæggelser af fire- syv dages varighed på 10-12 pct. og et fald i indlæggelser af over en uges varighed på 22 pct. Siden 2014 er antallet af korte sammedagsudskrivinger dog stagneret, mens antallet af lange indlæggelser af over en uges varighed fortsat er faldende.

Selvom der er sket en større stigning i antallet af sammedagsudskrivinger end faldet i antallet af lange indlæggelser af over en uges varighed, er det ikke ensbetydende med, at det er stigningen i sammedagsudskrivinger som forklarer størstedelen af ændringen i den gennemsnitlige indlæggelsestid. Det skyldes, at de lange indlæggelser over en uges varighed selvom de er færre, "bærer" mange indlæggelsesdage hver (i gennemsnit 18-20 dage).

I et scenarie med indlæggelser som i 2008, men hvor antallet af sammedagsudskrivinger blev ændret til 2016-niveuaet, ville den gennemsnitlige

indlæggelsestid være 4,08 dage, dvs. 0,34 dage kortere¹. I et scenarie med indlæggelser som i 2008, men hvor kun de lange indlæggelser af over en uges varighed blev ændret til 2016-niveauet, ville den gennemsnitlige indlæggelsestid være 3,74 dage, dvs. 0,68 dage kortere. Det vil sige, at faldet i lange indlæggelser af over en uges varighed i perioden isoleret set bidrager til større ændringer i den gennemsnitlige indlæggelsestid end stigningen i antallet af sammedagsudskrivinger. Stigningen i antallet af endagsindlæggelser påvirker isoleret set gennemsnittet med 0,05 dage, mens ændringer i antallet af indlæggelser af øvrige varigheder stort set ikke påvirker gennemsnittet.

Dato: 21. august 2017

Sags ID: SAG-2017-02210
Dok. ID: 2395725

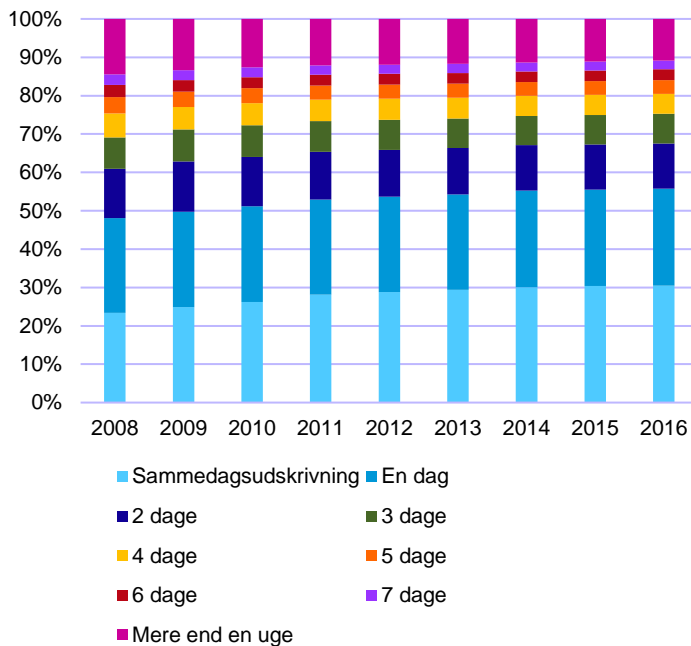
E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 7

De helt korte sammedagsudskrivinger udgjorde i 2008 23 pct. af alle indlæggelser, mens det i 2016 gjaldt 30 pct. af alle indlæggelser jf. figur 3.4. Omvendt udgjorde lange indlæggelser af 4 dages varighed eller mere 31 pct. af alle indlæggelser i 2008, mens de kun udgjorde 25 pct. af alle indlæggelser i 2016.

Figur 3.4: Udvikling i fordeling af indlæggelser efter deres varighed 2008-2016

Note: Procentvis fordeling af indlæggelser afsluttet i de enkelte år efter indlæggelsens varighed (uanset diagnose og alder).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

¹ I denne øvelse beregnes gennemsnittet, sådan at sammedagsudskrivinger bærer værdien 0 dage.. Dvs. ikke som i den nationale beregning, hvor de har værdien 1 ligesom indlæggelser med overnatning. Det er nødvendigt for at kunne beregne den isolerede betydning af sammedagsudskrivinger for den gennemsnitlige indlæggelsesvarighed. Med denne beregning var den gennemsnitlige indlæggelsestid i 2008 4,42 dage, og i 2016 var den 3,38, dvs. et fald på 1,04 dage.

Der er større sandsynlighed for genindlæggelse efter de lange indlæggelser end efter de korte indlæggelser jf. figur 3.5. De hænger sandsynligvis sammen med, at der er tale om mere komplekse sygdomme og behandlingsforløb. Der er stort ikke sket nogen ændring i genindlæggelsesprocenten efter sammedagsudskrivinger fra 2008 til 2015. Genindlæggelsesprocenten er derimod steget for indlæggelser af 4-6 dages varighed.

Dato: 21. august 2017

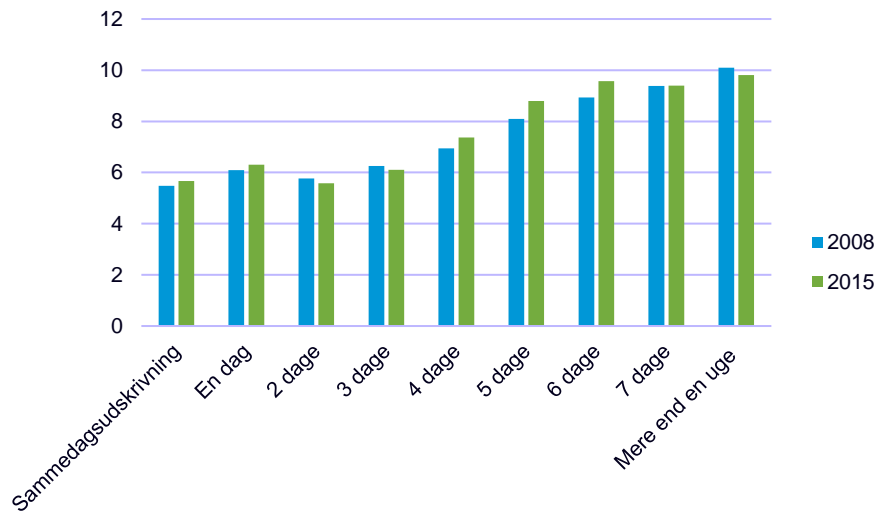
Sags ID: SAG-2017-02210
Dok. ID: 2395725

E-mail: BHH@kl.dk
Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 7

Figur 3.5: Genindlæggelsesprocent inddelt efter indlæggelsesvarighed (pct.)

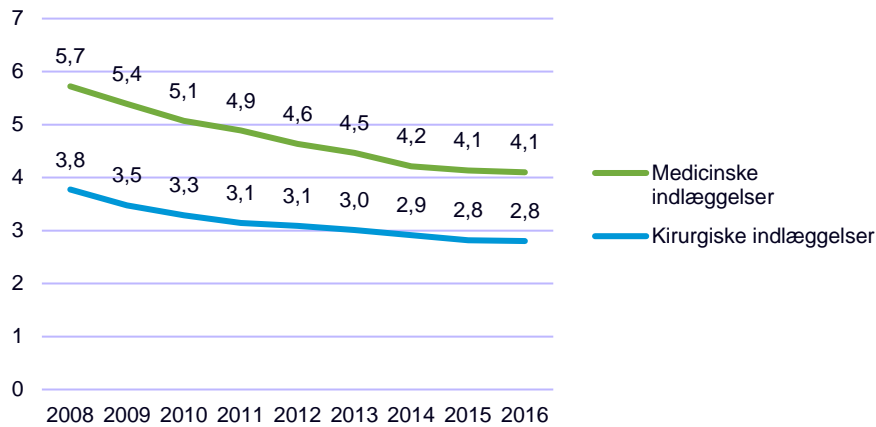
Note: Andel af indlæggelser afsluttet i hhv. 2008 og 2015, som efterfølges af en ny indlæggelse inden for 30 dage, som er akut og som ikke skyldes kræft eller en ulykke (jf. national definition). Analysen er afgrænset til indlæggelser blandt personer som fortsat var i live pr. 1/1 året efter (hhv. 2009 og 2016).

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

3.2 Indlæggelsesvarighed for kirurgiske og medicinske indlæggelser

Indlæggelser på medicinske afdelinger er gennemsnitligt 1-2 dage længere end indlæggelser på kirurgiske afdelinger. Varigheden af både medicinske og kirurgiske indlæggelser er faldet fra 2008 til 2016, med hhv. 28 og 26 pct.

Figur 3.6: Udvikling i gennemsnitlig varighed af hhv. medicinske og kirurgiske indlæggelser 2008-2016

Note: Indlæggelser i hhv. den medicinske og kirurgiske specialeblok. Afgrænset på udskrivningsdatoens årstal. En indlæggelse, som afsluttes samme dag som indskrivningen, tælles her som 0 dage. Indlæggelser på medicinske og kirurgiske afdelinger udgør 86 pct. af alle indlæggelser.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik og Sundhedsdatastyrelsen.

Dato: 21. august 2017

Sags ID: SAG-2017-02210
 Dok. ID: 2395725

E-mail: BHH@kl.dk
 Direkte: 3370 3876

Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

www.kl.dk
 Side 7 af 7